

Protokół

12. posiedzenia, 4. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. października 1881.

Początek o godz. 11. m. 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Józef Jasiński, Alfons Czaykowski, Turzański i Jan hr. Stadnicki.

Obeonych posłów: 124.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 11. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż Najjaśniejszy Pan raczył najlaskawiej przyjąć życzenia przez Izbę złożone, i polecić wyrażenie Izbie podziękowania.

Izba wznosi trzykrotny okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż p. Mandyczewski Porfiry usprawiedliwiając się słabością, składa mandat członka komisji dla spraw konkurencyi kościelnej.

P. ks. Chelmecki wnosi, ażeby zarządzić wybór jednego członka tejże komisji na miejsce składającego mandat.

Marszałek oświadcza, iż stosownie do życzenia komisji zarządzi wybór na najbliższem posiedzeniu.

Sekretarz p. Józef Jasiński odczytuje spis petycyj od Nr. 346 do 386, wniesionych do Wys. Sejmu po dzień 5. października 1881, a przydzielonych następującym komisjom: drogowej Nr. 353, 367, 372, 373, 378, 381, — administracyjnej Nr. 346, do 352, 354, 364, 366, 379, 380, 382, — petycyjnej Nr. 355, 356, 357, 358, 365, 368, 369, 370, 371, 383, 384, — budżetowej Nr. 359, 361, 362, 374, 375, 376, 385, 386, — prawniczej Nr. 360, 377, — kultury krajowej Nr. 363.

P. Romanowicz czyni wniosek, ażeby petycyje Nr. 367, 381, w sprawie kolei Jarosławsko-Sokalskiej przekazane komisji drogowej, do kolejowej komisji odesłać.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje pismo Prezydium c. k. Namiestnictwa, którem złożony został do łaski Marszałkowskiej projekt ustawy o używaniu prywatnych ogierów do stowienia.

P. Zaleski wnosi: Wysoka Izba raczy wniosek ten traktować jako nagły i bez drukowania przekazać komisji kultury krajowej.

Izba popiera ten wniosek, uchwała nagłość tej sprawy i przesyła to przedłożenie rządowe komisji kultury krajowej.

Sekretarz p. Turzański czyta interpelację p. Kowalskiego Bazylego i towarzyszy do c. k. komisarza rządowego w sprawie nadużyć popełnionych w szkole przez Tytusa Budzynowskiego, kierownika szkoły ruskiej przy c. k. seminarjum nauczycielskiem męskim we Lwowie istniejącej.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli c. k. komisarzowi rządowemu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie terytoryalnego podziału kraju. Sprawozdawca poseł Podlewski uwolniony na wniosek p. Bartmańskiego od czytania sprawozdania, prostuje myłki druku i czyni wniosek, ażeby sprawozdanie to odesłać do komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany uchwały Wysokiego Sejmu z 29. maja 1875 co do terytoryalnego podziału kraju. Sprawozdawca poseł Podlewski prostuje pomyłki druku i wnosi:

Wysoka Izba raczy sprawozdanie to przekazać komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Stadnickiego Jana o zaprowadzenie języka polskiego jako urzędowego w całej pełni w c. k. krajowej Dyrekcji skarbu, w c. k. Zarządzie dóbr rządowych w Bolechowie i w c. k. Nadprokuratorji w Krakowie.

Na wniosek p. Jana Stadnickiego przekazuje Izba jego wniosek komisji administracyjnej do rozpoznania.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Tyszkiewicza w sprawie wolności dzielenia gruntów.

P. Tyszkiewicz uzasadnia swój wniosek i wnosi, żeby go przekazać komisji administracyjnej.

P. Gorayski przemawia za odesłaniem wniosku tego do komisji kultury krajowej.

Izba uchwała wniosek p. Gorayskiego.

Przystąpiono do pierwszego czytania wniosku posła Wolańskiego Władysława w sprawie rozszerzenia przepisów o opuszczeniu podatków z powodu szkód elementarnych.

Wnioskodawca uzasadnia swój wniosek i wnosi:

Wysoka Izba raczy wniosek ten przekazać komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Towarzystwa rolniczego tarnowskiego w kwestji jarmarków. Sprawozdawca poseł Popiel Paweł uwolniony na wniosek p. Czerkawskiego od czytania, prostuje pomyłki druku i odczytuje wniosek komisji:

W załatwieniu petycji towarzystwa rolniczego Tarnowskiego, popartej przez petycyę 20 i kilka Rad powiatowych, Wysoki Sejm kładąc największą wagę na usunięciu nadużyć, jakie w praktyce jarmarków i targów panują — wzywa c. k. Rząd

„co do jarmarków:

aby, zbadawszy przywileje i koncesye udzielone miastom i miasteczkom na jarmarki, jeżeli się okazało, że nadużywają zwyczajowo swych praw, ograniczył takowe do liczby i terminu, jaki opiewa w przywileju lub koncesyi.

Co do targów:

zważywszy, że żadnego niema powodu, aby takowe w różnych dniach tygodnia odbywały się, że następujące po sobie dni targowe po sąsiednich miastach są w najwyższym stopniu szkodliwe, że jak powstały koncesyą władzy politycznej, tak przez tą władzę zmienione być mogą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby dla większych miast Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego wyznaczył dwa dnie targowe, a dla miast mniejszych, jeden dzień targowy w tygodniu jednocześnie z wolnością przeniesienia, gdyby święto uroczyste na dzień targowy przypadło.

Niniejszem sprawozdaniem zostają załatwione wszystkie petycye w kwestyi jarmarków i targów, do Wysokiego Sejmu wniesione.

P. Gross czyni wniosek przejścia do porządku dziennego nad tym wnioskiem komisji.

P. Jan Stadnicki przemawia za wnioskiem komisji i zapowiada poprawkę.

Komisarz rządowy daje wyjaśnienie w kwestyi jarmarków.

P. Abrahamowicz przemawia przeciw wnioskowi komisji, p. Męciński za wnioskiem komisji, p. Kowalski Bazyl za wnioskiem p. Grossa przejścia do porządku dziennego, p. Jan Stadnicki po raz wtóry za wnioskiem komisji.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek posła Grossa 57 głosami przeciw 48 głosom.

P. Majer oświadcza, iż komisya edukacyjna odstępuje od swego wniosku co do wyboru jednego członka, ponieważ p. Szujski przybył.

Marszałek uchyla wybór jednego członka do komisji edukacyjnej z porządku dziennego.

Następuje sprawozdanie o petycyi Michaliny Teodorowiczówny o subwencyę na utworzenie warsztatu robót pończoszkowych. — Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje je z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pannie Michalinie Teodorowiczówny we Lwowie udziela się z funduszu krajowego kwotę dwustu (200) zł. w. a. na utworzenie warsztatu maszynowych robót drutowych, na maszynach dotąd w kraju nie używanych“.

P. Jasienicki wnosi, aby 400 zł. udzielić petentce.

P. Merunowicz przemawia za wnioskiem p. Jasienickiego.

P. Krukowiecki czyni wniosek przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

P. Spławiński przemawia za wnioskiem p. Jasienickiego.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek p. Krukowieckiego i p. Jasienickiego 46 przeciw 46 głosom, a uchwała wniosek komisji.

Następnie sprawozdawca p. Sawa odczytuje sprawozdanie o petycyi Teodora Krupy, kierownika szkoły w Oleszycach o zaliczkę na płacę, z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu znieść się z c. k. Radą szkolną krajową, celem udzielenia Teodorowi Krupie, kierującemu nauczycielowi 2-klasowej szkoły w Oleszycach, zaliczki na jego płacę w wysokości 250 zł., spłacalnej w 48-miesięcznych ratach“.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek komisji.

Sprawozdawca p. Sawa czyta sprawozdanie o petycyi Franciszki Hauptmann, wdowy po kontrolorze dóbr Winnickich, o podwyższenie pensji wdowiej, z następującym wnioskiem:

„Wosoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Franciszki Hauptmann, wdowy po kontrolorze dóbr funduszowych Winniki o podwyższenie pensji wdowiej o 48 zł. w. a., odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Izba uchwała wniosek komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji o petycyi Antoniny Sokolińskiej o wsparcie. Sprawozdawca poseł Michał Popiel odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Prośbę Antoniny i Alojzego Sokolińskich, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia“.

P. Haller czyni wniosek przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

P. Michałowski Józef przemawia za wnioskiem p. Hallera.

P. Golejewski za wnioskiem komisji.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do głosowania, lecz z powodu braku kompletu Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na czwartek 6. października 1881 o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 13. posiedzenia, 4. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we czwartek dnia 6. października 1881 o godz. 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie sprzedaży gruntu w Nowym Sączu, należącego do funduszu szkół ludowych. — Sprawozdawca p. Pietruski.
2. Sprawozdanie komisji budżetowej nad przedłożeniem Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków za rok 1879. — Sprawozdawca poseł Goldman.
3. Sprawozdanie komisji budżetowej nad przedłożeniem Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszu samoistnych za rok 1879. — Sprawozdawca poseł Romanowicz.
4. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o petycji Towarzystwa rybackiego w Krakowie w przedmiocie wydania ustawy o ochronie ryb. — Sprawozdawca poseł Rey.
5. Wybór jednego członka do komisji dla konkurencji kościelnej.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 $\frac{1}{2}$ po południu.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze

Turzański w. r.

Jasiński w. r.

Spis petycyj

wnieślionych do Wys. Sejmu krajowego po dzień 5. października 1881.

346. Wydział powiatowy Brzeżański, przez p. Badenigo o utworzenie przystanku dla pociągów pospiesznych na Podzamczu.
347. Wydział powiatowy Kamionka strumiłowa przez p. Wasilewskiego, jak powyżej.
348. Wydział pow. Mościska, przez p. Smarzewskiego o opiekę dla towarzystw zaliczkowych.
349. Wydział powiatowy Skalał przez p. S. Koziebrodzkiego o przeniesienie siedziby Izby handlowej z Brodów do Tarnopola.
350. Wydział powiatowy Krosno, przez p. Łukasiewicza w kwestyi ograniczenia liczby jarmarków.
351. Wydział powiatowy Krakowski przez p. Milieskiego, jak powyżej.
352. Wydział powiatowy Mościska, przez p. Smarzewskiego, jak powyżej.
353. Wydział powiatowy Kamionka, przez p. Wasilewskiego, o zmianę ustawy o dojazdach kolejowych.

354. Wydział powiatowy Krosno, przez p. Łukasiewicza, aby grzywny z orzeczeń karnych na ręce Wydziałów powiatowych nadsyłane były.
355. Landrath Krystyna, akuszerka przez p. Janko, o wyznaczenie pensyi.
356. Gmina miasta Buczacza, przez p. W. Wolańskiego, o uwolnienie nowo pobudowanych domów od dodatków krajowych do podatku domowo-czynszowego.
357. Kozłowska Maryanna, wdowa po nauczycielu przez p. Sawczyńskiego, o wsparcie.
358. Jabłoński Karol, nauczyciel przez p. Sawczyńskiego o zapomogę.
359. Szuchiewicz Mikołaj, przez p. Wereszczyńskiego o stypendyum na kształcenie się w leśnictwie.
360. Towarzystwo politechniczne, przez p. Małeckiego o przyznanie głosu wirylnego w Sejmie, rektorowi politechniki.
361. Gierasieński Feliks, przez p. Wereszczyńskiego o stypendyum dla syna swego na odbycie kursu weterynaryi.
362. Gruber Fryderyk, przez p. Wereszczyńskiego, o stypendyum do odbycia studyów w akademii leśnej we Wiedniu.
363. Wydział powiatowy Sambor, przez p. M. Popiela w sprawie regulacyi Dniestru i jego dopływów.
364. Wydział powiatowy Krosno, przez p. Łukasiewicza Ign. w kwestyi wykroczeń przeciw ustawie o zarazie na bydło.
365. Probus Dzerowicz, nauczyciel przez p. Majera o przeniesienie go w stan spoczynku.
366. Wydział powiatowy Sambor, przez p. M. Popiela, aby grzywny na fundusz ubogich na ręce Wydziałów powiatowych nadsyłane były.
367. Gmina miasta Jarosławia przez p. Badniego w sprawie subwencyi dla kolei Jarosławsko-Sokalskiej.
368. Gmina Czudec z przedmieściem, przez p. Buchwalda o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
369. Gmina Wysocko wyższe, przez p. A. Dunajewskiego, w sprawie sprzedaży posiadłości dworskiej do konwentu Bazylianów należącej.
370. Wydawnictwo czasopisma „Samorząd“ przez p. Turzańskiego o poparcie celów i interesów swoich.
371. Przysiołek Wilkowyja, przez p. Towarnickiego o odłączenie od gminy Malawy.
372. Wydział powiatowy Przemyślany, przez p. Torosiewicza o subwencyę na budowę drogi Przemyślańsko-Świrskiej.
373. Wydział powiatowy Bóbrka, przez p. Torosiewicza o subwencyę na budowę drogi z Bóbrki do Przemyślan.
374. Towarzystwo przyrodników im. Kopernika, przez p. Czerkawskiego o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“.
375. Nauczyciele szkoły 5-klasowej w Brodach, przez p. Splawińskiego o podwyższenie płac.
376. Towarzystwo muzyczne we Lwowie, przez p. Czartoryskiego, o podwyższenie subwencyi.
377. Wydział powiatowy Bochnia, przez p. Splawińskiego, o ustanowienie w siedzibie każdego Sądu powiatowego komisji hipotecznej, celem założenia ksiąg gruntowych.
378. Ten sam w sprawie zniesienia instytucji mytniczych.
379. Ten sam w przedmiocie uregulowania jarmarków i targów.
380. Tensam ażeby grzywny na fundusz ubogich w gminach na ręce Wydziałów powiatowych nadsyłano.
381. Wydział powiatowy Jarosław, przez p. Polanowskiego w sprawie subwencyonowania kolei Jarosław-Sokal, a uchylenie projektu linii Lwów-Sokal.

382. Gmina Posiecz-Majdan, przez p. A. Łukasiewicza, o opust podatku z powodu wyniszczenia wszystkich zasiewów strączkowych przez mróz.
383. Sawicki Edward, ciemny muzykant, przez p. Zborowskiego o wsparcie.
384. Nauczyciele szkoły w Pilźnie, przez p. Garbaczyńskiego o przyznaniu im 4tej klasy plac.
385. Świerczewski Erazm, asystent rachunkowy Wydziału krajowego, przez p. Hozarda, o wyrównanie płacy z dawniej pobieraną.
386. Roman Gutwiński, słuchacz filozofii, przez p. Szujskiego, o stypendyum, celem słuchania kursów leśnictwa we Wiedniu.